

GORZOWSKIE
WIADOMOSCI
KOSCIELNE

ORGAN URZĘDOWY
KURII BISKUPIEJ

Grudzień

1971

SPIS TREŚCI

m-c grudzień 1971

	str.
1. Wytyczne Episkopatu Polski dla kościelnej działalności trzeźwościowej	267
2. Chrzest św. — wtajemniczenie chrześcijańskie	271
3. Dekret erekcji parafii w Lubanowie	281
4. Dekret wyłączenia wsi Chłopowo	283
5. Dekret wyłączenia wsi Sulino	283
6. Bezpieczeństwo pożarowe	283
7. Przesunięcia personalne	284
8. Spotkanie z książką	okł.

GÓRZOWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

600-9448

12

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej

Rok 13

Górzów Wlkp., grudzień

Nr 12

WYTYCZNE EPISKOPATU POLSKI DLA KOŚCIELNEJ DZIAŁALNOŚCI TRZEŻWOŚCIOWEJ

przyjęte przez Episkopat w dniu 17. VI. 1959 r. a znowelizowane dnia 1. IV. 1971 r. na 124 Konferencji Plenarnej w Warszawie

I. ZASADY DZIAŁALNOŚCI

Uzasadnienie działalności

W trosce o realizację życia w pełni ewangelicznego zgodnie z nauką Soboru Watykańskiego II oraz w obliczu ciągłego wzrostu alkoholizmu w społeczeństwie polskim Episkopat Polski — nawiązując do tradycji pracy Kościoła w Polsce nad trzeźwością Narodu i uznając konieczność wzmożenia wysiłków duszpasterskich na tym odcinku, nie umniejszając przy tym znaczenia walki z innymi wadami i zagrożeniami — ujmuje w niniejsze ogólne ramy Kościelną Działalność Trzeźwościową nad wykorzystaniem pijaństwa i ugruntowaniem cnoty trzeźwości w Narodzie.

Cel i motywacje działalności

1. Kościelna Działalność Trzeźwościowa kieruje się zasadą: „Przez dobrowolną abstynencję wielu do trzeźwości stanowej i zawodowej wszystkich”. Duszpasterze — będąc daleko od przesady w motywacji konieczności abstynencji względami moralnymi i zdrowotnymi, zachowując pełny szacunek wobec tych, którzy w sposób godny chrześcijanina i katolika używają czasami napojów alkoholowych — niechaj zachęcają wiernych do składania dobrowolnej ofiary całkowitej abstynencji, na pewien okres lub na całe życie, w nadprzyrodzonym duchu wynagrodzenia za grzechy alkoholizmu z miłości ku Bogu i bliźnim, a zwłaszcza nieszczęśliwym ofiarom nałogu pijaństwa, a także dla skutecznego przeciwstawienia się towarzyskiemu przymusowi picia, jak również dla osobistego postępu w życiu duchowym i dawania dobrego przykładu.

Postawa kapłanów

2. Obecna chwila domaga się szczególnie zdecydowanej postawy kapłanów wobec zagrożenia alkoholizmu i przykładu ich całkowitej abstynencji. Dlatego Episkopat Polski wyraża gorące życzenie pod adresem wszystkich kapłanów diecezjalnych, jak i zakonnych, aby wzięli sobie do serca sprawę wykorzenienia pijaństwa — z pobudek społecznych oraz moralno-religijnych — w pierwszym rzędzie sami stanęli w szeregach abstynentów. W związku z tym Episkopat poleca, żeby prymicje kapłańskie, oficjalne zebrania duchowieństwa, nie wykluczając przyjęć odpustowych czy imieninowych, odbywały się bez podawania alkoholu.

Zaangażowanie się zakonów i zgromadzeń

3. Episkopat Polski zobowiązuje również Zakony i Zgromadzenia — tak męskie, jak i żeńskie — aby planowo i systematycznie, zależnie od przepisów własnych Konstytucji i Reguł, przyczyniały się do krzewienia chrześcijańskich obyczajów oraz gorliwie włączały się w Kościelną Działalność Trzeźwościową.

Wychowanie w seminariach duchownych i nowicjatch żeńskich

4. Episkopat poleca, żeby we wszystkich seminariach duchownych tak diecezjalnych, jak i zakonnych oraz we wszystkich nowicjatch zgromadzeń i zakonów żeńskich było poważnie potraktowane wychowanie trzeźwościowe, kształtujące właściwe postawy młodzieży i przygotowujące ją do przyszłej pracy, na tym polu, w naszym kraju. Należy młodzieży ukazywać, że abstynencja od alkoholu i tytoniu jest dla niej doniosłą wartością w formacji duchowej, osobistej i społecznej. W seminariach zaś należy wprowadzić przygotowania alumnowo do przyszłej pracy duszpasterstwa trzeźwościowego przez systematyczne wykłady, prelekcje oraz prace w zespołach trzeźwościowych.

Wykłady alkoholologii na uczelniach katolickich

5. Episkopat wyraża życzenie, żeby na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i na Akademii Teologii Katolickiej wprowadzono specjalne wykłady z zakresu alkoholologii.

Włączenie się Pomocników Maryi i innych form apostołstwa Kościoła

6. Episkopat z zadowoleniem notuje fakt powstania na progu nowego Millenium w Polsce, w ramach realizacji ślubów Jasnogórskich oraz posoborowej Odnowy Kościoła nowej formy apostołstwa pod nazwą Pomocników Maryi Matki Kościoła (jak odpowiedzi na apel z dnia 26. VIII. 1969 r.). Episkopat wyraża życzenie, aby apostołstwo to przyczyniało się do wzmocnienia Kościelnej Działalności Trzeźwościowej. Podobnie inne formy apostołstwa i działalności społecznej Kościoła powinny być włączone w tę tak konieczną akcję.

Środki i charakter działalności

7. Kościelna Działalność Trzeźwościowa posługując się środkami przyrodzonymi i nadprzyrodzonymi powinna być ciągła i systematycznie uwzględniana w programie pracy duszpasterstwa zwyczajnego i obejmować cały Naród.

Parafialna Księga Trzeźwości i Parafialny Apostolat Trzeźwości

8. Duszpasterze docenią Parafialną Księgę Trzeźwości. Jest ona dowodem społecznej i wychowawczej, profilaktycznej i pomocniczej działalności Kościoła oraz wyrazem apostołskiego dążenia ludu Bożego do pełni chrześcijaństwa. Dlatego też zapisanymi w Księdze Trzeźwości należy troskliwie zaopiekować się w sposób duszpasterski. Przynajmniej cztery razy w roku, najlepiej w niedzielę, w każdej parafii duszpasterze urządzają dla nich odpowiednie nabożeństwo z homilią i aktem zadośćuczynienia.

Rodzina katolicka — szkołą chrześcijańskiej trzeźwości

9. Doceniając znaczenie funkcji wychowawczej rodziny Episkopat domaga się od rodziców katolickich chrześcijańskiej postawy trzeźwościowej oraz zdobycia i w tym zakresie wiedzy pedagogicznej, a także ustawicznego wysiłku wychowawczego.

Wychowanie trzeźwościowe dzieci i młodzieży

10. W celu ujednolicenia we wszystkich diecezjach pracy duszpasterskiej nad dziećmi Episkopat usilnie zachęca księży proboszczów oraz katechetów do przyjmowania od dzieci przy okazji I Komunii św. przyrzeczenia powstrzymywania się ich od napojów alkoholowych i palenia tytoniu aż do dojścia do pełnoletności (nie może to być jednak okres mniejszy niż do 1-8 roku życia) i zapisywania tych przyrzeczeń w Parafialnej Księdze Trzeźwości. Od rodziców tych dzieci należy pobierać zobowiązania, że nie urządują przyjęcia pierwszokomunijnego z alkoholem i z troszczą się o wychowanie dzieci w trzeźwości.

11. Do programu formacji Liturgicznej Służby Ołtarza, Scholi oraz Bieli wprowadza się obowiązek abstynencji od alkoholu i tytoniu. Przyrzeczenia dzieci i młodzieży należy łączyć z ideą ofiarnej i apostołskiej służby Niepokalanej i Królowej Polski.

12. Przy okazji bierzmowania powinno odbyć się odnowienie przyrzeczeń dzieci i młodzieży wobec księdza biskupa. Nie należy zaniedbywać odnowy tych przyrzeczeń również na początku i przy zakończeniu roku katechetycznego. Uznanie bowiem przyrzeczeń za życiową wartość i przestrzeganie ich przyczynia się do normalnego rozwoju biologicznego, psychicznego, społecznego oraz religijno-moralnego dzieci i młodzieży.

Kształtowanie obyczajów trzeźwościowych w życiu rodzinnym i społecznym

13. Episkopat wymaga także, żeby przyjęcia wiernych z okazji chrztów, ślubów, pogrzebów odpustów, oraz innych uroczystości rodzinnych odbywały się bez alkoholu. W wypadku urządzenia weselnego przyjęcia bez alkoholu biskup ordynariusz prześle nowożeńcom swoje specjalne błogosławieństwo pasterskie.

Tydzień modłów o Trzeźwość Narodu

14. Jeden tydzień w roku, na początku W. Postu z uwzględnieniem Środy Popielcowej, poświęca się na wzmoczenie Kościelnej Działalności Trzeźwościowej jako Tydzień Modłów o Trzeźwość Narodu. Tydzień Modłów o Trzeźwość Narodu ma być szczególnie poświęcony modłom i pokucie dla wyproszenia łaski ugruntowania trzeźwości w Narodzie oraz problemom walki z alkoholizmem i kształtowaniu cnoty wstrzemięźliwości. Jak wyżej wspomniano, praca jednak winna trwać cały rok osiągając natężenie w Adwencie i W. Poście.

II. PODMIOT I STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI

Komisja Episkopatu do Spraw Trzeźwości i Jej Sekretariat oraz Krajowy Duszpasterz do Spraw Trzeźwości

15. Całością Kościelnej Działalności Trzeźwościowej w Polsce z polecenia Konferencji Episkopatu, kieruje Komisja Episkopatu do Spraw Trzeźwości. W jej skład wchodzi znawcy alkoholologii pastoralnej i działacze trzeźwościowi zarówno duchowni, jak i świeccy. Komisja opracowuje bieżące i perspektywiczne programy duszpasterstwa trzeźwości, przygotowuje materiały, organizuje kursy, rekolekcje trzeźwościowe itp. Najbliższymi współpracownikami Komisji są diecezjalni referenci trzeźwości. Komisja organizuje spotkania diecezjalnych referentów trzeźwości przynajmniej dwa razy w roku. W ramach Komisji działa jej Sekretarz jako Krajowy Duszpasterz do Spraw Trzeźwości i Kierownik Sekretariatu Komisji. Komisja utrzymuje kontakty i współpracę z innymi Komisjami Episkopatu, a zwłaszcza z Komisjami do spraw duszpasterstwa ogólnego, katechizacji, duszpas-

terstwa kobiet, dobroczynnego oraz apostołstwa świeckich. Współpracuje ona również z Instytutem Teologii Pastoralnej KUL oraz w miarę możliwości z innymi zakładami naukowymi i społecznymi.

Diecezjalny Referat Trzeźwości

16. Na szczeblu diecezjalnym Kościelną Działalnością Trzeźwości kieruje biskup ordynariusz za pośrednictwem swego diecezjalnego referenta trzeźwości. Każdy diecezjalny referent trzeźwości powinien posiadać Konsultę utworzoną z duchownych i świeckich. Tworzą oni Kurialny Referat Trzeźwości, który jest odpowiedzialny za działalność trzeźwościową w diecezji. Służy on duchowieństwu informacjami o przepisach prawnych odnoszących się do zwalczania alkoholizmu, a także i leczenia choroby alkoholowej. Tworzy w Kurii bibliotekę i składnicę przeciwalkoholową, wykorzystując stosownie również pomoce Społecznego Komitetu Przeciwalcoholowego, jak wydawnictwa książkowe, broszury, plakaty, afisze, obrazki, przezrocza, filmy itp. Zbiera także od duchowieństwa sprawozdania przeprowadzonych akcji trzeźwościowych i przekazuje Sekretarzowi Komisji dla Spraw Trzeźwości.

Dekanalny Referat Trzeźwości

17. W dekanacie Kościelną Działalnością Trzeźwościową koordynuje i popiera dekanalny referent trzeźwości, mianowany przez Ordynariusza na wniosek diecezjalnego referenta trzeźwości.

Duszpasterstwo parafialne i Parafialne Komisje do Spraw Trzeźwości

18. Na terenie parafii program pracy Trzeźwościowej wprowadzają w życie miejscowi duszpasterze pod kierownictwem proboszcza. Ksiądz proboszcz może powołać Parafialną Komisję złożoną ze świeckich dla popierania programu trzeźwości na forum parafii.

Referaty Trzeźwości przy zakonach i zgromadzeniach męskich oraz żeńskich

19. Również zakony męskie i żeńskie zatroszczą się o utworzenie Referatów Trzeźwości i podjęcia pracy zgodnie z niniejszymi „Wytycznymi”.

Duszpasterstwo Akademię

20. Episkopat poleca Duszpasterstwu Akademickiemu, aby wspólnie z młodzieżą włączyło się w powszechną walkę z alkoholizmem i realizowało program Kościelnej Działalności Trzeźwościowej.

Wierzący ludzie dobrej woli — jako podmiot Kościelnej Działalności Trzeźwościowej

21. Episkopat Polski usilnie prosi, aby do Kościelnej Działalności Trzeźwościowej, prowadzonej w myśl niniejszych „Wytycznych”, włączyli się szczerze i odważnie wszyscy wierzący, ludzie dobrej woli, których Duch św. na pewno do tej pracy wzywa i uzdalnia.

- Podtytuły rozdziałów „Wytycznych” zostały wprowadzone przez Sekretariat Komisji Episkopatu do Spraw Trzeźwości.
- Zgodność „Wytycznych” z oryginałem potwierdzają w imieniu Komisji Episkopatu do Spraw Trzeźwości.

(—) Bp Jan Mazur
Przewodniczący Komisji

(—) Bp Mikołaj Sasinowski
Członek Komisji

(—) Ks. Henryk Korża
Sekretarz Komisji

WTajemniczenie Chrześcijańskie WSTĘP OGÓLNY

1. Ludzie przez sakramenty chrześcijańskiego wtajemniczenia uwolnieni z mocy ciemności razem z Chrystusem umarli, razem z Nim pogrzebani i zmartwychwstali, otrzymują Ducha przybrania za synów i odpowiadają z całym ludem Bożym pamiątkę śmierci i zmartwychwstania Pańskiego (DM 14).

2. Albowiem przez Chrztęstwo wszczępieni w Chrystusa, stają się ludem Bożym, a otrzymawszy odpuszczenie wszystkich grzechów dostępują wyniesienia z naturalnego stanu ludzi do stanu przybranych synów. (Rz 8,15; Gal 4,5; por. Sob. Tryd., Sesja VI, Dekr. o usprawiedliwieniu, rozdz. 4: Denz, 796/1524). Stają się dzięki wodzie i Duchowi Św. nowym stworzeniem i przez to zostają nazwani synami Bożymi i są nimi rzeczywiście (por. 1 J 3,1).

Naznaczeni zaś darem tegoż Ducha Świętego w sakramencie Bierzmowania tym dokładniej upodabniają się do Pana i napełniają Duchem Św. tak, aby niosąc o Nim świadectwo światu, doprowadzili jak najrychlej Ciało Chrystusa do pełni (DM 36).

Uczestnicząc wreszcie w zgromadzeniu eucharystycznym, przyjmują Ciało Syna Człowieczego i piją Jego Krew, aby otrzymać życie wieczne (por. J 6,55) i wyrażać jedność ludu Bożego; ofiarując zaś siebie razem z Chrystusem, mają udział w powszechnej Ofierze, którą jest cała społeczność odkupionych, (Św. Aug. De Civ. Dei, X,6; PL 41, 284; KK 11; DK 2) składana Bogu przez Najwyższego Kapłana. Modlą się także, aby przez pełniejsze działanie Ducha Św. cały rodzaj ludzki doszedł wreszcie do jedności Rodziny Bożej (KK 28). Te trzy sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego tak się ze sobą łączą, że doprowadzają do pełnego wzrostu wyznawców Chrystusa, którzy pełnią w Kościele i w świecie posłannictwo całego ludu chrześcijańskiego (por. KK 31).

I. GODNOŚĆ CHRZTU

3. Chrztęstwo, brama do życia i Królestwa Bożego, jest pierwszym sakramentem nowego prawa; przyniósł go Chrystus wszystkim ludziom, aby mieli życie wieczne (por. J 3,5), a potem powierzył go wraz z Ewangelią swojemu Kościołowi, gdy polecił Apostołom: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu: w Imię Ojca i Syna i Ducha Św.” (Mt 28,19). Dlatego to chrztęstwo jest przede wszystkim sakramentem tej wiary, przez którą ludzie, oświeceni łaską Ducha Św., dają odpowiedź na Ewangelię Chrystusową. Kościół uważa za swoje podstawowe i główne zadanie pobudzać wszystkich, czy to katechumenów, czy rodziców dzieci ochrzczonych, czy chrześcijan do tej prawdziwej i czynnej wiary, dzięki której złączeni z Chrystusem zawierają Nowe Przymierze albo je umacniają. Ku temu celowi zmierza zarówno pasterskie nauczanie katechumenów i przygotowanie rodziców, jak liturgia słowa Bożego i towarzyszące obrzędowi Chrztu wyznanie wiary.

4. Ponadto chrztęstwo jest sakramentem, przez który ludzie wchodzi do wspólnoty Kościoła i tworzą razem budowlę na mieszkanie w Duchu Św. (Ef 2,22), stają się królewskim kapłaństwem i świętym narodem (1 P 2,9). Chrztęstwo jest także sakramentalnym węzłem jedności, łączącym wszystkich którzy nim są naznaczeni (DE 22). Ten niezmienny skutek, jasno wyraża w liturgii łacińskiej sam obrzęd sakramentu, gdy w obecności ludu Bożego, ochrzczonych namaszcza się krzyżem. Ze względu na to wszyscy chrześcijanie powinni otaczać najwyższą czcią obrzędy Chrztu i nikomu nie wolno powtórnie go udzielać, jeżeli został ważnie udzielony także przez braci odłączonych.

5. Obmycie wodą, któremu towarzyszy słowo (Ef 5,26), a tym właśnie jest Chrzt, czyni ludzi uczestnikami Boskiej natury (2 P 1,4) i przybraniemi dziećmi (por. Rz 8,15; Gal 4,5). Chrzt bowiem, jak to wyrażają modlitwy poświęcenia wody, jest obmyciem odradzającym (por. Tt 3,5) i narodzeniem, które pochodzi z nieba. Wezwanie Trójcy Przenajświętszej nad przystępującymi do Chrztu sprawia, że naznaczeni Jej imieniem, poświęceni są Jej na własność i wchodzą we wspólnotę z Ojcem i Synem i Duchem Św. Do tego głównego obrzędu przygotowują i prowadzą czytania biblijne, modlitwa wspólnoty i potrójne wyznanie wiary.

6. Chrzt przewyższając znacznie oczyszczenie przepisane przez stare prawo, sprowadza te skutki mocą tajemnicy Męki i Zmartwychwstania Pańskiego. Ci bowiem, którzy przyjmują Chrzt złączeni w jedno z Chrystusem na podobieństwo Jego śmierci i zanurzeni razem z Nim w śmierć (Rz 6,4-5), są w Nim przywracani do życia i razem zmartwychwstają (por. Rf 2,6). We Chrztie bowiem obchodzi się i odprawia misterium paschalne w tym sensie, że przezeń ludzie przechodzą ze śmierci grzechu do życia. Dlatego trzeba, aby przy udzielaniu Chrztu, zwłaszcza w Wigilię Wielkonoćną lub w niedzielę, widoczna była radość zmartwychwstania.

II. OBOWIĄZKI I CZYNNOCI PRZY UDZIELANIU CHRZTU

7. Przygotowanie do Chrztu i chrześcijańskie nauczanie bezsprzecznie należy do ludu Bożego, to jest Kościoła, który przekazuje i pielęgnuje wiarę otrzymaną od Apostołów. Przez posługę Kościoła Duch Święty powołuje dorosłych do Ewangelii, a dzieci otrzymują Chrzt i wychowanie w wierze tegoż Kościoła. Jest rzeczą wielkiej wagi, aby już w przygotowaniu do Chrztu współpracowali z kapłanami i diakonami katechisci oraz inni ludzie świeccy. Wypada ponadto, aby przy udzielaniu Chrztu lud Boży reprezentowali nie tylko sami chrześni, czy rodzice dziecka i bliscy, lecz — w miarę możliwości — także przyjaciele i członkowie rodziny, sąsiedzi i inni przedstawiciele miejscowego Kościoła, a wszyscy niech biorą czynny udział by okazała się wspólna wiara i wyraziła wspólną radość z jaką nowo-ochrzczonych przyjmuje się do Kościoła.

8. Zgodnie z starodawnym zwyczajem Kościoła, człowiek dorosły nie może być dopuszczony do Chrztu bez chrześnego, wybranego ze wspólnoty chrześcijańskiej. Ma on pomagać chrześniakowi przynajmniej w ostatnich przygotowaniach do przyjęcia sakramentu, a po Chrztie dbać o jego wytrwanie w wierze i w chrześcijańskim życiu.

Podobnie przy Chrztie dziecka ma być obecny chrześni, jako przedstawiciel zarówno rodziny ochrzczonego, rozszerzonej w znaczeniu duchowym, jak i Kościoła — naszej Matki — w razie potrzeby ma on wspierać rodziców w staraniu o to, by dzieło doszło do wyznania wiary i wyrażało ją życiem.

9. Chrześni uczestniczy przynajmniej w końcowych obrzędach katechumenatu oraz w samym obrzędzie Chrztu, aby przy Chrztie dorosłego poświadczyć jego wiarę, a przy Chrztie dziecka, wyznać razem z rodzicami wiarę Kościoła, w której to dziecko otrzymuje Chrzt.

10. Chrześni, wybrany zgodnie z osądem duszpasterza przez katechumena lub przez rodzinę, może wypełniać czynności liturgiczne wymienione w nr 9, jeżeli posiada następujące przymioty:

- a) jest wystarczająco dojrzały do spełnienia tego zadania;
- b) sam przystąpił już do sakramentu Chrztu, Bierzmowania i Eucharystii;
- c) należy do Kościoła katolickiego i prawo nie zabrania mu pełnienia zadań chrześnego. Człowiek zaś ochrzczony, ale należący do Kościoła lub społeczności odłączonej, wyznający jednak wiarę Chrystusową, może być przyjęty jako ojciec chrześni lub jako chrześcijański świadek

Chrztu, tylko razem z ojcem chrzestnym katolickim (lub matką chrześną katoliczką), o ile życzą sobie tego rodzice przyjmującego Chrzest. Uwzględnić się tu normy w zakresie ekumenizmu, przepisane w różnych okolicznościach.

11. Zwyczajnymi szafarzami Chrztu są biskupi, kapłani i diakoni. Za każdym razem udzielając tego sakramentu niech pamiętają, że działają w Kościele w imieniu Chrystusa i mocą Ducha Św. Niech będą więc staranni w głoszeniu Słowa Bożego i w udzielaniu sakramentu. Niech się również wystrzegają wszelkich czynności, które by mogły być słusznie uznane przez wiernych za okazywanie komuś szczególnych względów (KL 32, KDK 29).

12. Biskupi, główni szafarze tajemnic Bożych i kierownicy całego życia liturgicznego w powierzonym sobie Kościele (DB 15), rządzą udzielaniem Chrztu, przez który dostępuje się udziału w królewskim kapłaństwie Chrystusa (KK 26). Dlatego niech się nie zwalniali od osobistego udzielania Chrztu zwłaszcza w Wigilię Paschalną. Zaleca się im zwłaszcza udzielanie Chrztu dorosłym i troskę o ich przygotowanie.

13. Obowiązkiem duszpasterzy jest pomagać biskupowi w nauczaniu i udzielaniu Chrztu dorosłym, którzy im zostali powierzeni, chyba, że biskup inaczej postanowi. Do ich zadań należy także odpowiednie duszpasterskie przygotowanie i pomoc rodzicom chrzestnym przed Chrztem dzieci przy współudziale katechistów i innych ludzi świeckich, oraz udzielanie dzieciom tego sakramentu.

14. Inni kapłani a także diakoni, jako pomocnicy biskupa i proboszczów w ich urzędzie, przygotowują do Chrztu oraz udzielają go, o ile wezwie ich do tego, lub wyrazi zgodę, biskup albo proboszcz.

15. Przy dużej ilości przyjmującej Chrzest celebriansowi mogą pomagać inni kapłani albo diakoni, a nawet ludzie świeccy, jak to jest przewidziane w odpowiednich częściach obrzędu.

16. Jeśliby kapłan lub diakon był nieobecny, a życiu nieochrzczonego zagrażało niebezpieczeństwo, zwłaszcza gdyby był on konający, Chrztu udzielić może, a niekiedy powinien, każdy wierzący, a nawet jakikolwiek człowiek, kierując się właściwą intencją, posługując się przy tym formą skróconą, podaną niżej (nr 157-164). Jeżeli niebezpieczeństwo śmierci nie jest bezpośrednie, to w miarę możliwości powinien sakramentu udzielić świecki katolik. Dobrze by było, aby i w tym wypadku zebrała się jakaś niewielka społeczność lub przynajmniej, aby był obecny jeden czy dwóch świadków.

17. Wszyscy katolicy świeccy, jako członkowie ludu kapłańskiego, a zwłaszcza rodzice i, z racji obowiązków, katechiści, położna, pomocnice domowe, opiekunki społeczne lub pielęgniarki a także lekarze, niech się starają, by przyswoić sobie, w miarę swych uzdolnień, wystarczającą znajomość poprawnej formuły Chrztu w nagłym wypadku. Mają ich tego nauczyć proboszczowie, diakoni i katechiści: biskupi niech zadbają w swych diecezjach o skuteczne sposoby tego nauczania.

III. RZECZY POTRZEBNE DO UDZIELANIA CHRZTU

18. Woda do Chrztu ma być naturalna i czysta, aby się ukazała prawdziwość znaku, a także ze względów higienicznych.

19. Chrzcielnica, lub naczynie, w którym według potrzeby przygotowuje się wodę do Chrztu udzielanego w prezbiterium niech jaśnieją czystością i pięknem.

20. W zależności od klimatu danego kraju, wcześniej należy zadbać i w razie potrzeby ogrzać wodę.

21. Poza nagłymi wypadkami niech kapłan lub diakon nie chrzci inną wodą, jak tylko specjalnie do tego poświęconą. Jeśli w wigilię Wielkanocną dokonano poświęcenia wody, powinno się ją, według możliwości, zachować na cały okres wielkanocny i używać jej dla wyraźniejszego podkreślenia łączności tego sakramentu z misterium paschalnym. Pożądane jest, aby poza okresem wielkanocnym poświęcać wodę przy każdym udzieleniu Chrztu, by nawet przez same słowa poświęcenia jasno zaznaczyć tajemnicę zbawienia, którą Kościół obchodzi i głosi. Jeśli chrzcielnica tak jest zbudowana, że wypływa z niej woda, należy poświęcać to źródło wytryskające.

22. Wolno używać zarówno formy zanurzenia, które dokładniej oznacza uczestnictwo w śmierci i Zmartwychwstaniu Chrystusa, jak i formy polania.

23. Słowa, przez które udziela się w Kościele łacińskim Chrztu są następujące: „Ja ciebie chrzczę w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”.

24. Do liturgii Słowa Bożego należy przygotować odpowiednie miejsce w kaplicy chrzcielnej lub w kościele.

25. Chrzcielnica, z której wypływa woda do Chrztu, albo w której się ją przechowuje, niech będzie wyłącznie dla sakramentu Chrztu i w pełni godna tego, aby tam chrześcijanie odradzali się z wody i Ducha Świętego. Bez względu na to, czy mieści się ona w jakiejś kaplicy wewnątrz lub obok kościoła, czy w jakiejś części kościoła na widoku wiernych, tak ją należy urządzić, by w obrzędach Chrztu mogło uczestniczyć wiele osób. Po skończeniu okresu wielkanocnego w miejscu udzielania Chrztu wypada je wciąż przechowywać paschał i zapalać go podczas udzielania Chrztu, aby od niego łatwo było zapalać świece ochrzczonych.

26. Te obrzędy przy udzielaniu Chrztu, które mają być wykonywane poza chrzcielnicą, niech się odbywają w różnych miejscach kościoła, stosownie do liczby uczestników i do szczególnego charakteru różnych części liturgii Chrztu. Dla tych zaś obrzędów, które zwykle wykonuje się w chrzcielnicy, można wybierać także inne dogodniejsze miejsca w kościele, jeśliby kaplica chrzcielna nie mogła pomieścić wszystkich katechuménów i wszystkich uczestników.

27. Jeśli jest to możliwe — wszystkim nowonarodzonym powinno się udzielać Chrztu wspólnie, w tym samym dniu. Bez słusznej przyczyny nie należy w tym samym kościele i w tym samym dniu udzielać Chrztu więcej niż jeden raz.

28. Na właściwym miejscu będzie dokładniej określony czas Chrztu zarówno dorosłych jak i dzieci. Poza tym udzielanie tego sakramentu niech zawsze ukazuje jego charakter paschalny.

29. Proboszczowie powinni dokładnie i bezzwłocznie zapisać w księdze Chrzta imiona ochrzczonych, szafarza, rodziców dziecka i chrzestnych oraz miejsce i datę udzielania Chrztu.

IV. UPRAWNIENIA KONFERENCJI BISKUPÓW W ZAKRESIE ADAPTACJI

30. Na podstawie Konstytucji o Liturgii świętej (nr 63 b) Konferencjom Biskupów przysługuje prawo przygotowania w krajowych Rytuałach rozdziału odpowiadającego niniejszemu rozdziałowi Rytuału Rzymskiego, dostosowanego do potrzeb poszczególnych regionów. Po zbadaniu takiego Rytuału przez Stolicę Świętą można go będzie używać na terenach, dla których jest przeznaczony.

Konferencje Biskupów powinny:

1. Ustalić adaptacje, o których mówi KL 39.

2. Dokładnie i roztropnie rozważyć co z tradycji i charakteru danego narodu byłoby pożyteczne zachować; mogą także przedstawić Stolicy Świętej i za jej zgodą wprowadzić jeszcze inne, które według ich mniemania byłyby pożyteczne lub konieczne.
3. Jeśli natomiast w istniejących już rytuałach krajowych znajdują się jakieś elementy, mogą je zatrzymać lub dostosować, byleby zgodne były z Konstytucją o Liturgii świętej i ze współczesnymi potrzebami.
4. Opracować przekłady tekstów tak, by były rzeczywiście dostosowane do charakteru różnych języków i kultur, oraz dodać odpowiednie melodie do śpiewu tam, gdzie to wydaje się potrzebne.
5. Dostosować i uzupełnić wstęp, umieszczony w Rytuale Rzymskim tak, by szafarze w pełni rozumieli znaczenie obrzędów i do tego się stosowali.
6. W wydawanych staraniem Konferencji Biskupów księgach liturgicznych zastosować taki układ treści, jaki najlepiej odpowiada potrzebom duszpasterskim.

31. W oparciu o zasady podane w numerach 37-40 i 65 Konstytucji o Liturgii świętej, w krajach misyjnych Konferencje Biskupów mają prawo osądzić, czy można do chrześcijańskiego obrzędu Chrztu dostosować elementy wtajemniczenia, jakie dotychczas istnieją u niektórych narodów, oraz zdecydować, czy te elementy wprowadzić.

32. Wszędzie tam, gdzie Rzymski Rytuał Chrztu podaje do wyboru kilka formuł, to krajowe Rytuały mogą dodać jeszcze inne, podobne w układzie i treści.

33. Śpiew jest wielką pomocą w obrzędach Chrztu: wytwarza on atmosferę jedności wśród obecnych, sprzyja wspólnej modlitwie i wyraża radość paschalną, którą te obrzędy powinny rozbrzmiewać. Dlatego niech Konferencje Biskupów wezwą kompozytorów, aby zaopatrzyli w melodie teksty liturgiczne przeznaczone do śpiewania przez wiernych.

V. UPRAWNIENIA SZAFARZA CHRZTU W ZAKRESIE ADAPTACJI

34. Szafarz uwzględniając okoliczności i rozmaite potrzeby i życzenia wiernych, niech chętnie korzysta z różnych wariantów, na jakie obrzęd zezwala.

35. Oprócz tych adaptacji, które przewidziane są przez sam Rytuał Rzymski w dialogach i błogostawieństwach, szafarz może wprowadzić, ze względu na różne okoliczności, jeszcze inne adaptacje, te mianowicie, o których mówi się szerzej we wstępach do Chrztu dorosłych i do Chrztu dzieci.

CHRZEST DZIECI

WSTĘP

I. ZNACZENIE CHRZTU DZIECI

1. Pod nazwą dzieci lub niemowląt rozumie się tych, którzy nie mogą ani posiadać ani wyznać swojej wiary, ponieważ jeszcze nie doszli do wieku rozeznania.

2. Kościół, otrzymawszy misję głoszenia Ewangelii i udzielania Chrztu, już od pierwszych wieków chrzczył nie tylko dorosłych, lecz także niemowlęta. Zawsze bowiem uważał, że według słów Pańskich: „Jeśli się ktoś nie narodzi z wody i Ducha Świętego, nie może wejść do królestwa Bożego”

(J 3, 5), dzieciom nie należy odmawiać Chrztu, ponieważ chrzci się je w wierze tego właśnie Kościoła, wyznawanej publicznie przez rodziców, przez chrzestnych i przez innych uczestników. Osoby te reprezentują zarówno Kościół lokalny jak i całą społeczność Świętych i wierzących, Kościół — Matkę, bo Ona cała rodzi wszystkich i cała każdego z osobna (Św. Augustyn, Epist. 95, 5, PL-33, 362).

3. Dla dopełnienia całej prawdy sakramentu trzeba, aby dzieci były potem wychowywane w tej wierze, w której zostały ochrzczone. Podstawą tego wychowania będzie sakrament Chrztu, uprzednio przyjęty. Albowiem wychowanie chrześcijańskie, do którego dzieci mają prawo, zmierza do tego, by stopniowo je doprowadzać do poznania planu Bożego w Chrystusie tak, by dzieci te mogły w końcu potwierdzić wiarę, w której zostały ochrzczone (por. Ef 3, 11).

II. OBOWIĄZKI I CZYNNOŚCI PRZY UDZIELANIU CHRZTU

4. Lud Boży, to znaczy Kościół, reprezentowany przez wspólnotę lokalną, ma wielki udział w Chrzcie zarówno dorosłych jak i dzieci. Niemowlę bowiem przed i po Chrzcie ma prawo do miłości i pomocy ze strony wspólnoty. W czasie zaś Chrztu, oprócz zadań, które według nr 7 „Wstępu ogólnego” zgromadzony lud ma wykonać, wspólnota spełnia swe zadanie wyrażając po wyznaniu wiary przez rodziców i chrzestnych razem z celebransem swoją zgodę. W ten sposób staje się widoczne, że wiara, w której chrzci się dzieci, jest skarbem nie tylko tej jednej rodziny, lecz całego Chrystusowego Kościoła.

5. Sam stworzony porządek sprawia, że zadania i czynności rodziców dziecka zajmują ważniejsze miejsce przy Chrzcie, niż zadania chrzestnych.

1. Jest rzeczą doniosłą, aby rodzice dziecka, przed Chrztem przygotowali się do świadomego udziału w nim, albo kierując się własną znajomością wiary, albo przy pomocy przyjaciół i innych członków wspólnoty. Stosownymi pomocami do tego są książki, listy i katechizmy przeznaczone dla rodzin. Proboszcz zaś niechaj się stara osobiście lub przez kogoś odwiedzić ich dom i nawet zebrać większą liczbę rodzin, by przygotować do zbliżającego się obrzędu przez nauczanie pasterskie i wspólną modlitwę.
2. Jest rzeczą ważną, aby rodzice dziecka przyjmującego Chrzest uczestniczyli w obrzędzie, podczas którego ich dziecko rodzi się ponownie z wody i Ducha Świętego.
3. Rodzice dziecka mają w obrzędzie Chrztu swoje wyraźne zadanie. Oprócz bowiem wysłuchania pouczeń celebransa i modlitwy odmawianej wraz z całym zgromadzeniem wiernych, spełniają czynności liturgiczne gdy:
 - a) publicznie proszą o Chrzest dla dziecka,
 - b) kreślą znak krzyża na czole dziecka bezpośrednio po celebransie,
 - c) odrzekają się szatana i składają wyznanie wiary,
 - d) niosą niemowlę do chrzcielnicy (należy to zwłaszcza do matki),
 - e) trzymają zapaloną świecę,
 - f) otrzymują błogosławieństwo specjalne przeznaczone dla matek i ojców.
4. Jeśli ktoś z rodziców dziecka nie może złożyć wyznania wiary, bo np. nie jest katolikiem, może zachowywać milczenie: żąda się tylko od niego, aby wyrażając prośbę o Chrzest dla dziecka zamierzał lub przynajmniej zgadzał się wychować dziecko według wiary otrzymanej na Chrzcie.

5. Po udzieleniu Chrztu rodzice dziecka, wdzięczni Bogu i wierni podjętym zadaniom, mają obowiązek doprowadzić dziecko do poznania Boga, którego stało się przybranym synem, oraz przygotować do przyjęcia Bierzmowania i uczestnictwa w Eucharystii. W tym trudzie także wspomagani będą odpowiednimi sposobami przez proboszcza.
6. Wolno wybrać dla każdego dziecka ojca i matkę chrzestną: Przepisy mówiące o „chrzestnym” odnoszą się do nich obojga.
7. Oprócz tego co powiedziano o szafarzu zwyczajnym we „Wstępie ogólnym” (nr 11-15) trzeba jeszcze zaznaczyć, że:

- 1) Duszpasterze mają obowiązek przygotowywać rodziny do Chrztu dzieci i pomagać im w wypełnianiu zadań wychowawczych, jakie z tego sakramentu wynikają. Do biskupów natomiast należy koordynacja tego rodzaju inicjatyw duszpasterskich w diecezji, przy pomocy diakonów i ludzi świeckich.
- 2) Duszpasterze mają ponadto dokładać starań, by każdorazowe udzielenie Chrztu odbywało się z należytą godnością i w miarę możliwości, było dostosowane do warunków i życzeń rodziny.

Ktokolwiek udziela Chrztu, niech wykonuje obrzęd dokładnie i pobożnie, niech się także stara, aby wszystkim okazać ludzkość i uprzejmość.

III. CZAS I MIEJSCE CHRZTU DZIECI

8. W wyborze terminu Chrztu należy kierować w pierwszym rzędzie względami na zbawienie dziecka, by nie zostało pozbawione dobrodziejstw tego sakramentu; następnie należy wziąć pod uwagę zdrowie matki, aby mogła — jeśli to możliwe — osobiście brać udział. Poza tym, o ile tylko nie będzie się to sprzeciwiało wyższemu dobru dziecka, trzeba brać pod uwagę potrzeby duszpasterskie, tj. wystarczający przeciąg czasu na przygotowanie rodziców i nawet na samo zorganizowanie Chrztu w sposób należyty, by charakter obrzędu był wyraźnie dostrzegalny.

Dlatego:

1. Jeśli dziecko znajduje się w niebezpieczeństwie śmierci, niech bezzwłocznie zostanie ochrzczone w sposób podany pod numerem 21.
2. W innych wypadkach niech rodzice jak najwcześniej, a o ile to możliwe jeszcze przed narodzeniem dziecka powiadomią proboszcza o przyszłym Chrzcie, aby można było odpowiednio przygotować udzielenie sakramentu.
3. Udzielenie Chrztu powinno nastąpić w pierwszych tygodniach po narodzeniu dziecka. Konferencja Biskupów może jednak dla poważnych powodów natury duszpasterskiej tę granicę czasu przesunąć jeszcze dalej.
4. Do obowiązków proboszcza należy, aby uwzględniwszy zarządzenie Konferencji Biskupów decydować o czasie, kiedy mają być ochrzczone te dzieci, których rodzice nie są odpowiednio przygotowani do złożenia wyznania wiary, ani do podjęcia wychowania tych dzieci w wierze chrześcijańskiej.

9. Zaleca się, by celem okazania paschalnego charakteru Chrztu udzielać go w Wigilię Wielkanocną lub w niedzielę, w każdą bowiem niedzielę Kościół wspomina Zmartwychwstanie Pana. W niedzielę można udzielać Chrztu także podczas Mszy św., aby cała wspólnota mogła brać udział w obrzędzie i aby jeszcze jaśniej ukazać związek Chrztu i Komunii św. Niech to jednak nie zdarza się zbyt często. Zresztą normy dotyczące udzielania Chrztu w Wigilię Wielkanocną, albo we Mszy niedzielnej, podane są niżej.

10. Aby jaśniej było widać, że Chrzest jest sakramentem wiary Kościoła, oraz sakramentem włączenia do ludu Bożego, należy go udzielać zwykle w kościele parafialnym, w którym powinna się znajdować chrzcielnica.

11. Biskup może zezwolić lub nakazać, po wysłuchaniu zdania proboszcza danego miejsca, aby chrzcielnica była także w innym kościele lub w publicznej kaplicy, znajdującej się na terenie tej parafii. Zwyczajnie proboszcz ma prawo udzielać Chrztu także i w tych miejscach.

12. Poza niebezpieczeństwem śmierci nie wolno udzielać Chrztu w domach prywatnych.

13. Jeśli biskup inaczej nie postanowi (por. nr 11), nie powinno się udzielać Chrztu w szpitalach, chyba że zmuszać do tego będzie konieczność lub jakiś wzgląd duszpasterski. Zawsze jednak należy powiadomić proboszcza, a rodziców dziecka odpowiednio przed Chrztmem przygotować.

14. Dobrze by było, aby podczas liturgii słowa wnosić dzieci do osobnego pomieszczenia. Trzeba jednak dokładać starań, by matka dziecka lub chrzestne, uczestniczyły w liturgii słowa, dlatego dzieci należy powierzyć innym kobietom.

IV. STRUKTURA OBRZĘDU CHRZTU DZIECI

A. CHRZEST UDZIELANY PRZEZ SZAFARZA ZWYCZAJNEGO

15. Jeśli nie grozi niebezpieczeństwo śmierci, celebrans ma wykonać pełny obrzęd tak, jak jest tutaj podany, bez względu na to, czy chrzci jedno, kilku lub nawet bardzo wiele dzieci.

16. Obrzęd zaczyna się od przyjęcia dzieci. Ukazują się w nim wola rodziców oraz chrzestnych, którzy proszą o Chrzest i zamiar Kościoła, który chce go udzielić. Wyraża się to przez znak Krzyża, jaki celebrans i rodzice kreślą na czole dziecka.

17. Liturgia Słowa Bożego zmierza do tego, aby przed udzieleniem sakramentu ożywić wiarę rodziców, chrzestnych i wszystkich obecnych oraz aby przez wspólną modlitwę wyprosić owoce sakramentu. Liturgia ta składa się z czytania jednego lub kilku wyjątków z Pisma św., z homilii, po której ma być chwila ciszy, z modlitwy powszechnej kończącej się modlitwą, w formie egzorcyzmu; doprowadzają one do namaszczenia olejem katechumenów lub do włożenia ręki.

18. Samo zaś udzielenie sakramentu:

1. bezpośrednio przygotowuje się:

a) przez uroczystą modlitwę celebransa, w której przez wezwanie Boga i przypomnienie Jego planu zbawienia albo poświęca się wodę chrzcielnią, albo wspomina się o poświęceniu już dokonanym.

b) przez wyrzeczenie się szatana, składane przez rodziców i chrzestnych oraz przez wyznanie wiary, które potwierdza celebrans i społeczność, wreszcie przez ostatnie pytanie skierowane do rodziców i chrzestnych.

2. Dokonuje się zaś przez obmycie wodą, które może mieć formę zanurzenia lub polania, zgodnie z miejscowym zwyczajem oraz przez wezwanie Twórcy Przenajświętszej.

3. Dopełnione jest namaszczeniem krzyżem, co ma oznaczać włączenie ochrzczonego w królewskie kapłaństwo i dopuszczenie go do wspólnoty ludu Bożego; kończy się wreszcie włożeniem białej szaty i wręceniem zapalanej świecy oraz obrzędem „Effeta”.

19. Po przemówieniu celebransa jako zapowiedź przyszłego udziału

w Eucharystii przed ołtarzem odmawia się Modlitwę Pańską, w której dzieci Boże modlą się do Ojca, który jest w niebie. Na zakończenie, matki i ojcowie oraz wszyscy obecni, otrzymują błogosławieństwo, aby na wszystkich obficie spłynęła łaska Boża.

B. SKRÓCONY OBRZĘD CHRZTU

20. Skrócony obrzęd chrztu, przeznaczony dla katechistów (KL 66) składa się z przyjęcia dzieci, z liturgii Słowa Bożego, albo z nauki wygłoszonej przez szafarza oraz z modlitwy powszechnej. Następnie szafarz, stojąc przed chrzcielnią, odmawia modlitwę wzywającą Boga i rozważającą historię zbawienia w aspekcie Chrztu. Po dokonaniu obmycia chrzcielnego, opuszczając namaszczenie krzyżem, odmawia się odpowiednią formułę i cały obrzęd kończy się jak zwykle. A więc opuszcza się egzorcyzm, namaszczenie olejem katechumenów i krzyżem oraz „Effeta”.

21. Natomiast skrócony obrzęd Chrztu dziecka znajdującego się w niebezpieczeństwie śmierci i w razie nieobecności szafarza zwyczajnego, można wykonać w dwóch formach:

1. Gdy już śmierć nadchodzi, czas nagli, szafarz (patrz: „Wstęp ogólny”, nr 16) opuszczając inne obrzędy, polewa głowę dziecka wodą, nawet nie poświęconą, byleby naturalną i wymawia zwykłą formułę (tamże, nr 23).
2. Gdy jednak roztropnie się przewiduje, że jeszcze wystarczy czasu, to, jeśli w grupie wybranych wiernych jest ktoś zdolny do pokierowania krótką modlitwą, należy użyć następującego obrzędu: szafarz wygłosi naukę i poprowadzi krótką modlitwę powszechną; potem nastąpi wyznanie wiary rodziców lub przynajmniej samego chrzestnego oraz polanie wodą z użyciem zwykłej formuły. Jeśli zaś obecni byłiby zbyt słabo uświadomieni, niech szafarz po głośnym odmówieniu wyznania wiary, udzieli Chrztu według tego rytu, którego używa w godzinie śmierci.

22. Gdy śmierć się zbliża także kapłan i diakon mogą użyć skróconej formuły zależnie od potrzeby. Proboszcz zaś lub inny kapłan z tymi samymi uprawnieniami, jeśli ma do dyspozycji krzyżmo i czas jeszcze pozwala, niech nie zaniedba udzielenia po Chrzcie Sakramentu Bierzmowania, opuszczając w tym wypadku przy Chrzcie namaszczenie krzyżem.

V. UPRAWNIENIA KONFERENCJI BISKUPÓW ORAZ BISKUPÓW W ZAKRESIE ADAPTACJI

23. Oprócz adaptacji, przewidzianych we „Wstępie ogólnym” (nr 30-33), obrzęd Chrztu dziecka dopuszcza jeszcze inne adaptacje, określone przez Konferencje Biskupów.

24. Jak to powiedziano w Rytuale Rzymskim, na podstawie uchwały Konferencji Biskupów można:

1. Stosownie do miejscowych zwyczajów ułożyć różne wersje zapytania o imię dziecka przyniesionego do Chrztu, zależnie od tego czy chodzi o imię już nadane, czy też imię nadawane dopiero podczas Chrztu.
2. Można opuścić namaszczenie olejem katechumenów (nr 50, 7).
3. Forma wyrzekania się szatana może być krótsza lub obszerniejsza (nr 57, 94, 121).
4. Przy bardzo wielkiej liczbie ochrzczonych można opuścić namaszczenie krzyżem (nr 125).
5. Można zachować ryt „Effeta” (nr 65, 101).

25. W bardzo wielu krajach rodzice dziecka bywają niekiedy nie przygotowani do obrzędu Chrztu lub — prosząc o ochrzczenie swych dzieci, nie wychowują ich później po chrześcijańsku tak, że tracą one wiarę. Pouczenie rodziców tylko przy Chrzcie i zapytanie o ich wiarę również nie może wystarczyć. Dlatego Konferencje Biskupów mogą wydać, jako pomoc dla proboszczów instrukcje duszpasterskie, które by ustanawiały dłuższy okres na przygotowanie rodziców do Chrztu dziecka.

26. Biskupi mają zdecydować, czy katechiści w ich diecezjach mogą wygłaszać homilie według własnego układu, czy też mają ją odczytywać z przygotowanego tekstu.

VI. UPRAWNIENIA SZAFARZA W ZAKRESIE ADAPTACJI

27. Na zebraniach rodziców, przygotowujących się do Chrztu swych dzieci, doniosłą jest rzeczą, by pouczenia dopełniać modlitwami i nabożeństwami. Można w tym posłużyć się (jako pomocą) różnymi elementami liturgii słowa Bożego podanego w obrzędzie Chrztu.

28. Ilekroć udziela się dzieciom Chrztu w Wigilię Paschalną, obrzęd powinien mieć następującą kolejność:

1. Przed rozpoczęciem obchodu Wigilii odbędzie się w odpowiednim miejscu i czasie tzw. przyjęcie dzieci, zakończone modlitwą z egzorcyzmem i namaszczeniem olejem katechumenów, z pominięciem liturgii Słowa Bożego, według uznania.
2. Samo udzielenie sakramentu (nr 56-58, 60-63) nastąpi po poświęceniu wody tak, jak to przewiduje liturgia Wigilii Paschalnej.
3. Opuszcza się potwierdzenie celebransa i wspólnoty (nr 59) wręczenie zapalanej świecy (nr 64 i ryt „Effeta” (nr 65).
4. Opuszcza się zakończenie obrzędu (nr 67-71).

29. Jeśli udziela się Chrztu we Mszy niedzielnej, Mszę odprawia się z niedzieli, a obrzędy mają następujący porządek:

1. Obrzęd przyjęcia dziecka (nr 33-43) odbywa się na początku Mszy, w której wobec tego opuszcza się powitanie i akt pokutny.
2. W liturgii Słowa:
 - a) Czytanie bierze się ze Mszy niedzielnej albo też, dla szczególnych racji, z czytań, przewidzianych w obrzędzie Chrztu.
 - b) Homilia powinna się opierać na świętych tekstach, ale należy wziąć pod uwagę udzielany Chrztus.
 - c) Nie odmawia się „Wierzę”, ponieważ jego miejsce zajmie wyznanie wiary, złożone przez całą wspólnotę przed Chrztus.
 - d) Modlitwę powszechną bierze się spośród tych, które są podane w obrzędzie Chrztu (nr 47-48, 217-220). Na końcu zaś, przed wezwaniem Świętych, dodaje się prośby za Kościół powszechny i za potrzeby całego świata.
3. Następuje sam obrzęd Chrztu, który zaczyna się od modlitwy z egzorcyzmem, namaszczenia i innych obrzędów, przepisanych (nr 49-66).
4. Po udzieleniu Chrztu, następuje dalszy ciąg Mszy św. jak zwykle, tj. przygotowanie darów.
5. Do błogosławieństwa przy końcu Mszy świętej może kapłan wybrać jedną z formuł podanych w obrzędzie Chrztu (nr 70, 247-249).

30. Jeśli w ciągu tygodnia udziela się Chrztu we Mszy, przebieg jego jest w zasadzie taki sam jak w niedzielnej; w liturgii słowa wolno wybrać czytanie przewidziane w obrzędzie Chrztu (nr 44 oraz 186-194, 204-215).

31. Zgodnie z zasadą podaną we „Wstępie ogólnym” nr 34 szafarz

ma prawo wprowadzić do obrzędu pewne adaptacje, których domagają się same okoliczności np.:

1. Jeśli matka dziecka zmarła przy porodzie, należy to uwzględnić w przemówieniu wstępnym (nr 36), w modlitwie powszechnej (nr 47, 217-220) i w końcowym błogosławieństwie (nr 70, 247-248).
2. W dialogu z rodzicami dziecka (nr 37-38, 76-77) trzeba uważać na ich odpowiedź: jeśli nie powiedzieli „O Chrzest, lecz „O wiarę”, albo „O łaskę Chrystusową”, albo „O wprowadzenie do Kościoła”, albo „O życie wieczne”, szafarz nie będzie zaczynał następującego przemówienia od słów „Prosząc o Chrzest”, lecz odpowiednio: „Prosząc o wiarę”, albo „Prosząc o łaskę Chrystusową” itd.
3. Obrzęd przeniesienia do kościoła (nr 165-185) dziecka już ochrzczonego został ułożony jedynie na wypadek, gdy dziecko zostało ochrzczone z powodu niebezpieczeństwa śmierci. Można go jednak dostosować i do innych sytuacji, np. gdzie dzieci zostały ochrzczone w czasie prześladowania religii, albo czasowej niezgody między ich rodzicami.

DEKRET EREKCJI PARAFII

przy kościele p. w. Chrystusa Króla
w **L u b a n o w i e**
pow. Gryfino, woj. Szczecin

Ku wiecznej Chwale Boga Wszechmogącego, ku pożytkowi Kościoła świętego i dobru duchowemu wiernych z Lubanowa oraz okolicznych miejscowości, rozporządzamy i czynimy wiadomym wszystkim, których to dotyczy:

§ 1

Celem ułatwienia wiernym rozległych parafii p. w. M. B. Wspomożenia Wiernych w Baniach, p. w. Narodzenia N.M.P. w Gryfinie oraz p. w. Najśw. Serca Jezusowego w Widuchowej spełnienie swoich obowiązków religijnych

po wysłuchaniu — zgodnie z kan. 1428 § 1 K.P.K. — zdania zainteresowanych proboszczów oraz Konsultatorów Diecezjalnych na mocy przepisu kan. 1427 K.P.K.

e r y g u j e m y
nową parafią p. w. Chrystusa Króla w Lubanowie.

§ 2

Nowa parafia powstaje z podziału parafii p. w. M. B. Wspomożenia Wiernych w Baniach, p. w. N.M.P. w Gryfinie oraz p.w. Najświętszego Serca Jezusowego w Widuchowej.

W tym celu odłączamy

od parafii w Baniach miejscowości: Lubanowo, Lubanowo PGR, Babinek PGR, Różnowo, Sosnowo, Włodkowice, Zaborze

od parafii w Gryfinie miejscowości: Steklno, Steklinko

od parafii w Widuchowej miejscowości: Bolkowice, Czarnówek, Pacholeta

i t w o r z y m y
z nich teren nowej parafii p. w. Chrystusa Króla w Lubanowie

§ 3

Oprócz kościoła parafialnego p. w. Chrystusa Króla w Lubanowie kościołami pomocniczymi będą p. w. św. Anny w Babinku, p. w. św. Józefa w Czarnówku oraz kaplica p. w. Niepokalanego Poczęcia w Różnowie (do czasu odbudowy kościoła, spalonego w 1956 r.)

§ 4

Przy kościele parafialnym erygujemy również beneficjum proboszczowskie. Na utrzymanie proboszcza służyć będą opłaty za czynności duszpasterskie, jako też ofiary wiernych w myśl kanonu 1410 Kodeksu Prawa Kanonicznego i przepisów diecezjalnych.

§ 5

Obowiązek urządzenia oraz utrzymania kościoła parafialnego i kościołów pomocniczych jak również obowiązek utrzymania personelu kościelnego spoczywa na parafii.

§ 6

Ks. Proboszcz zamieszka na razie prywatnie. Parafia poczyni wszelkie starania aby jak najrychlej mieć własną plebanię.

§ 7

Parafia będzie korzystała z dotychczasowych ementarzy przy kościele parafialnym w Lubanowie i przy kościołach filialnych w Czarnówku i Pachołętach.

§ 8

Macierzysta parafia w Baniach udzieli nowemu kościołowi parafialnemu w Lubanowie część swoich paramentów, bielizny kościelnej i sprzętu liturgicznego wedle osobnego rozporządzenia.

§ 9

Biskup Gorzowski mianuje każdorazowego proboszcza zgodnie z przepisami kanonicznymi.

§ 10

Proboszcz nowego kościoła parafialnego p. w. Chrystusa Króla w Lubanowie używa pieczęci z wizerunkiem tytułu kościoła i napisem w otoku: Sigil Ecclesiae paroecialis Rom. Cath. tit. Domini Nostri Jesu Christi Regis lub Rzym. kat. Kościół parafialny p. w. Chrystusa Króla w Lubanowie.

§ 11

Nowa parafia w Lubanowie należeć będzie do dekanatu Gryfino.

§ 12

Tekst niniejszego rozporządzenia należy opublikować w kościołach parafialnych w Lubanowie, w Baniu, w Gryfinie, w Widuchowej oraz

w kościołach filialnych przynależnych do nowej parafii przez odczytanie w dwie najbliższe niedziele przy okazji wszystkich kazań i wywieszenie na tablicy ogłoszeń tychże kościołów przez okres dwóch miesięcy.

Dano w Gorzowie Wielkopolskim, dnia 19 lipca 1971 r.
w uroczystość Św. Wincentego a Paulo.

Znak L 1 — 176/71

(L.S.)

d.sm.

(—) † Ks. M. Marszałik
Notariusz Kurii

(—) † Jerzy Stroba
Biskup Sufragan
WIKARIUSZ GENERALNY

DEKRET

Mając na uwadze sprawniejszą obsługę duszpasterską, po wysłuchaniu w myśl kan. 1428 K.P.K. zainteresowanych stron, wyłączam na mocy kan. 1427 § 2 wieś Chłopowo z dotychczasowej parafii Warnice i przydzielam ją do parafii Różańsko.

Dekret powyższy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Należy go odczytać w najbliższą niedzielę z ambon zainteresowanych kościołów parafialnych oraz kościoła filialnego w Chłopowie.

Gorzów Wlkp., 25 października 1971 r. (L.S.)

Znak: L 1 — 202/71

(—) Ks. M. Marszałik
Notariusz Kurii

(—) † Wilhelm Pluta
BISKUP GORZOWSKI

DEKRET

Mając na uwadze sprawniejszą obsługę duszpasterską, po wysłuchaniu w myśl kan. 1428 K. P. K. zainteresowanych stron, wyłączam na mocy kan. 1427 § 2 wieś Sulino z dotychczasowej parafii Suchań i przydzielam do parafii Marianowo.

Dekret powyższy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Należy go odczytać w najbliższą niedzielę z ambon zainteresowanych kościołów parafialnych w Suchaniu i Marianowie.

25 października 1971 r. (L.S.)

Znak: L 1 — 141/71

(—) Ks. M. Marszałik
Notariusz Kurii

(—) † Wilhelm Pluta
BISKUP GORZOWSKI

BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE

Powtarzające się coraz częściej pożary obiektów sakralnych i zabudowań parafialnych, za których winę przypisuje się zazwyczaj miejscowemu duchowieństwu, skłaniają nas do wydania poniższego zarządzenia:

I. Celem zwiększenia bezpieczeństwa i zapobiegania pożarom należy:

1. natychmiast sprawdzić prawidłowość i bezpieczeństwo instalacji

elektrycznych w kościołach, kaplicach i innych budynkach kościelnych.

Sprawdzenie winno być dokonane przez uprawnionych specjalistów z zakresu zakładania i konserwowania urządzeń elektrycznych.

Sprawdzający winien dla każdej jednostki kościelnej lub zakonnej (parafia, kościół rektorski, klasztor) wydać orzeczenie na piśmie, stwierdzające aktualny stan bezpieczeństwa istniejącej w danym kościele lub kaplicy instalacji elektrycznej.

2. dopilnować szczególnie w okresie letnim ostrożnego obchodzenia się nie tylko z ogniem w kościele czy kaplicy (wygaszenie dokładne świec, kadzidła itd.), ale również czuwać nad tym, by przy pracach spawalniczych iskry nie spowodowały zagrożenia i niebezpieczeństwa wzniesienia pożaru.

3. z uwagi na utrzymanie przez PZU dotychczasowych stawek za ubezpieczenie od ognia tak jak dla organizacji uspołecznionych można rozważyć podwyższenie w poszczególnym wypadku sum ubezpieczeniowych, by w ten sposób urealnić ewent. odszkodowanie pogorzelowe.

4. rozwożyć ewent. ubezpieczenie nie tylko budynku (kościół, kaplica, plebania, klasztor), ale również wyposażenia wewnętrznego (ubezpieczenie od pożaru ruchomości), do czego jak najbardziej zachęcamy.

Chociaż ubezpieczenie budynków dla Kościoła i jego instytucji nie jest obowiązkowe, to jednak zalecamy, by w każdym wypadku budynki były ubezpieczone, przy czym wysokość ubezpieczenia pozostawiona jest roztropności rządców parafii.

Odpowiedzialność za niedopilnowanie powyższych poleceń podanych 1 — 3 obciąża rządców kościołów. Księża dziekani uwzględnią to zarządzenie przy najbliższej wizytacji dziekańskiej i po omówieniu miejscowych warunków z rządcą kościoła przedstawiają w sprawozdaniu wizytacyjnym stan wykonania poleceń 1—3 oraz wspólnie ustalone decyzje odnośnie ubezpieczenia.

Znak B 2 — 38/71

Gorzów Wlkp., 16 grudnia 1971 r.

(—) Ks. E. Jagodziński
Kanclerz Kurii

L.S. (—) † Wilhelm Pluta
BISKUP GORZOWSKI

PRZESUNIĘCIA PERSONALNE

KURIA BISKUPIA

Zwolniony ze stanowiska Referenta WNK

— Ks. Mgr Henryk Dworak — Gorzów

Mianowany notariuszem

— Ks. Zygmunt Ekmann — Gorzów

GORZOWSKIE SEMINARIUM DUCHOWNE

Zwolniony ze stanowiska Rektora

— Ks. Dr Gerard Dogiel CM — Paradyż-Gościkowo

mianowany Rektorem

— Ks. Dr Teofil Herrmann CM — Paradyż-Gościkowo

zwolniony ze stanowiska Prokuratora

— Ks. Mgr Henryk Ostrzołek CM

mianowany Prokuratorem

— Ks. Mgr Zbigniew Pufal CM

ustanowiony profesorem

— Ks. Prof. Aleksander Usowicz CM

ustanowieni wykładowcami

— Ks. Tarsycjusz Sinka CM

— Ks. Mgr Romuald Kunicki

— Ks. Dr Henryk Nowik

DZIEKANI I WICEDZIEKANI

Zwolniony ze stanowiska dziekana

dekanatu Rzepin — Ks. Joachim Kowalski CM — Słubice
dekanatu Sławno — O. Leonard Szymanik OFM Conv. — Sławno

mianowany dziekanem

dekanatu Rzepin — Ks. Jan Szponarski — Cybinka
dekanatu Sławno — Ks. Bronisław Kozłowski — Żydowo (ad interim)

mianowany wicedziekanem

dekanatu Szczecin Dąbie — Ks. Jan Kłoczko TS — Szczecin-Wielgowo

ADMINISTRATORZY PARAFII

Zwolnieni ze stanowiska

Ks. Chorzępa Michał CM — Jordanowo
Ks. Kowalski Joachim CM — Słubice

Zwolnieni ze stanowiska i z pracy w Diecezji

Ks. Chodukiewicz Lucjan OFMC — Darłowo
Grotkowski Adolf MS — Trzcianka Lub.
Szkariłat Józef MS — Kuźnica Czarnk.
Woźny Kazimierz MSF — Tarnówka

Mianowani administratorami

Ks. Chadaj Edward — Chwarstnica
Dworak Henryk — Chlebowo
Dyga Leon — Parsęcko
Głazewski Jan — Słońsk
Gulczyński Stanisław — Świeszewo
Kropidłowski Gerard — Lubiszyn
Lata Edmund — Drawno
Mackowicz Eugeniusz — Tuczo
Malicki Zygmunt — Łaski Lub.
Maryniak Wojciech — Siedlisko Czarnk.
Maziarz Antoni — Jenikowo
Michalak Kazimierz — Mielecin Walecki
Moskal Tadeusz — Szczecin — Gołęcino
Nijaki Zbigniew — Bierzwnik
Ozga Henryk — Ińsko
Radom Kazimierz — Ługi
Tulligłowicz Grzegorz — Skąpe
Wilczyński Zbigniew — Pólczo

Ks. Ciuła Antoni MS — Kuźnica Czarnk.
Domański Paweł OFMConv. — Sławno
Fura Bronisław MS — Trzcianka Lubuska
Gano Kazimierz MSF — Tarnówka

Malando Stefan OFMC — Darłowo
Szlązak Jerzy CM — Jordanowo

WIKARIUSZE

Zwolnieni z obowiązków i skierowani na studia

Ks. Mach Marian — Drawno — Strassburg
Krupa Piotr — Zielona Góra — Strassburg

Zwolnieni z obowiązków i z pracy w diecezji

Ks. Banaszuk Beniamin OFMConv. — Sławno
Badeński Marceł OFMConv. — Sławno
Boguszewski Zygmunt TChr. — Szczecin św. J. Chrz.
Celiński Edmund T.Ch. — Dobrzany
Cieżak Józef SDS — Widuchowa
Czuchura Zbigniew MS — Trzcianka
Juściński MSF — Złotów
Lange Jan CRL — Drezdenko
Mazur Rajmund OFMConv. — Kołobrzeg
Matys Eugeniusz CR — Wierzchowo Pom.
Morawski Feliks TS — Szczecin św. A. Boboli
Okap Józef CSSR — Szczecinek
Robaczyński Władysław CR — Drawsko Pom.
Więzik Stanisław CRI — Drezdenko
Woźniak Edward MS

Przeniesieni

Ks. Czerkies Józef — Stargard — Jastrowie
Dolny Stefan — Lubowo — Skąpe
Drohomiński Bolesław — Ośno Lub. — Lebnia
Maduzia Adam — Trzebież — Mieszkowice
Mucha Jakub — Świebodzin — Lubowo
Łopata Władysław — Świnoujście — Szcz. Grabowo
Szwajkosz Stanisław — Szcz. Grabowo — Świnoujście
Wszolek Jan — Tuczno — Kołczygłowy

Ks. Bednarz Bernard TChr. — Szcz. Zdroje — Pyrzyce
Kotulski Peregryn OFMC — Koszalin — Lębork
Sobala Dominik T.Chr. — Pyrzyce — Szczecin św. Jana Chrzcz.
Żyszkiewicz Bernard OFMC — Lębork — Kołobrzeg

Mianowani

Ks. Ruta Andrzej — Ośno Lub.
Bartoszak Ludwik OFM Conv. — Koszalin
Demiańczuk Edward SDS — Gryfino
Jedynak Jerzy CR — Wierzchowo Pom.
Kalus Jerzy MSF — Złotów
Kraczyński Kazimierz OFMConv. — Darłowo
Kramek Mirosław OFMConv. — Koszalin
Laby Ryszard SDS — Krajnik Górny

Mańczuk Jan OFMConv. — Gorzów — św. Krzyża
Moskal Tadeusz CR — Drawsko Pom.
Olów Stefan OFMConv. — Sławno
Podgórski Metody OFMConv. — Sławno
Sobala Andrzej CRI — Drezdenko
Sokołowski Tadeusz SDS — Widuchowa
Szczegielniak Gustaw CRI — Drezdenko
Kurach Wawrzyniec OFMConv. — Kołobrzeg

ODWOŁANI Z PRACY W DIECEZJI

Ks. Grodzki Jakub OFMConv. — Lębork
Haraczewski Józef MS — Trzcianka
Fortgang Robert OFMConv. — Koszalin
Pękowski Jan TS — Nawodna
Pronobis Zdzisław OFMConv. — Kołobrzeg
Romaniuk Kazimierz OFMConv. — Lębork
Sudyka Edward MS — Kuźnica Czarnk.
Wargulewski Euzebiusz OFMConv. — Sławno

SPOTKANIE Z KSIĄŻKĄ

Paweł VI: Chrystus a człowiek współczesny.
Przeł. z franc. Lucyna Rutowska. „Pallottinum”,
Poznań W-wa 1971, cena zł 70.

Wydawnictwo „Pallottinum” oferuje nowy, przełożony z oryginału francuskiego tom przemówień Ojca św. Pawła VI.

Przemówienia zgrupowane są tym razem wokół postaci Chrystusa: ułożone chronologicznie — poruszają najważniejsze istotne dla współczesnego człowieka zagadnienia związane z Jego życiem i działalnością.

Taki sposób opracowania tomu przemówień papieskich sprawia, że stanowi on jeszcze jedną z całego szeregu pozycji, których zestaw podaje zamieszczona przy końcu tomu bibliografia dzieł o Jezusie Chrystusie.

Przypisy informują, kiedy poszczególne przemówienia zostały wygłoszone, oraz — gdzie tekst był już publikowany w języku włoskim.

BP 49/71/1125

Zdzisław Łapiński, Norwid. Instytut Wydawniczy „Znak”. Kraków 1971, s. 180, zł 38.

Nowa książka o Norwidzie zamierzona została jako wprowadzenie do poezji Norwida. Uwzględniła głównie lirykę i poematy narracyjne.

Autor pracy stara się w sposób popularny przybliżyć dzisiejszemu czytelnikowi twórczość i osobowość niedocenionego przez współczesnych a przeżywającego dziś swój renesans wielkiego pisarza i myśliciela.

„Jeżeli czytamy dzisiaj tego poetę inaczej niż Mickiewicza i Słowackiego — mówi autor — to (...) dlatego, że rozpoznajemy w jego utworach żywo obchodzące nas doświadczenia. (...) Norwid, jedyny spośród nieżyjących polskich poetów, jest nam użyteczny natychmiastowo w decyzjach podejmowanych przez nas w obliczu rozstrzygających się wydarzeń” (s. 149).

BP 49/71/1126

Juan Alfaro SJ, Teologia postępu ludzkiego.
Przełożył ks. Stanisław Głowa SJ. Ośrodek Do-
kumentacji i Studiów Społecznych. Warszawa
1971, s. 144, zł 35.

Książka znanego teologa, profesora Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie, poprzedzona przedmową ks. Stefana Moysy SJ, jest interesującym wykładem obejmującym nową dla teologii problematykę. W swych rozważaniach autor wychodzi ze źródeł biblijnych i zestawia je z nauką Soboru Watykańskiego II, a następnie porusza zagadnienia antropologiczne oraz zastanawia się nad chrystologicznymi podstawami postępu ludzkiego i nad chrześcijańską wizją tego postępu.

BP 49/71/1127